

FUNCTȚII INJECTIVE, SURJECTIVE, BIJECTIVE, INVERSABILE (probleme pregătitoare pentru lucrarea de control)

1.
  - a) Să se determine valorile lui a astfel încât funcția $f : \{1; 2; 3\} \rightarrow \{1; 2; 3; 4\}$, $f(1) = 2$, $f(2) = 1$ și $f(3) = a$ să fie injectivă.
  - b) Să se determine valorile lui a astfel încât funcția $f : \{1; 2; 3; 4\} \rightarrow \{5; 6; 7\}$, $f(1) = 5$, $f(2) = 6$, $f(3) = 5$, $f(4) = a$ să fie surjectivă.
  - c) Să se determine mulțimea B astfel încât funcția $f : \{1; 2; 3\} \rightarrow B$, $f(x) = x^2 + 1$ să fie inversabilă. În acest caz să se determine f^{-1} .
2. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ inversabilă și se notează cu g inversa acesteia.
  - a) Să se determine $(f \circ g)(3)$.
  - b) Să se determine $(g \circ f)(\sqrt{2})$.
  - c) Dacă $f(x) = 3x + 1$ să se determine $g(5)$.
3. Să se determine mulțimea E astfel încât fiecare din următoarele funcții să fie surjectivă:
  - a) $f : (0; \infty) \rightarrow E$, $f(x) = [x]$;
  - b) $f : (-\infty; 1] \rightarrow E$, $f(x) = -3x + 2$;
  - c) $f : \mathbb{R} \rightarrow E$, $f(x) = -x^2 + 4x$;
  - d) $f : \mathbb{C} \rightarrow E$, $f(z) = |z|$.
4. Să se determine o mulțime D astfel încât fiecare din următoarele funcții să fie injectivă:
  - a) $f : D \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = [x]$, $D \subset \mathbb{R}$;
  - b) $f : D \rightarrow \mathbb{C}$, $f(z) = |z|$, $D \subset \mathbb{C}$;
  - c) $f : D \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 + 2$, $D \subset \mathbb{R}$;
  - d) $f : D \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \cos x$, $D \subset \mathbb{R}$.
5. Să se determine funcțiile bijective de gradul unu $f : [0; 1] \rightarrow [1; 3]$.
6. Să se dea câte un exemplu de funcție $f : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$ astfel încât:
  - a) f este injectivă și nu este surjectivă;
  - b) f este surjectivă și nu este injectivă;
  - c) f nu este injectivă și nici surjectivă;
  - d) f este bijectivă.
7. Să se stabilească valoarea de adevăr a propozițiilor:
  - (p1) Orice funcție $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ periodică nu este injectivă.
  - (p2) Există funcții $f : D \rightarrow \mathbb{R}$ ($D \subset \mathbb{R}$), periodice și surjective.
  - (p3) Există funcții $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ pare și injective.
  - (p4) Există funcții $f : \{1; 2; 3\} \rightarrow \{1; 2; 3; 4\}$ inversabile.
8. Să se studieze injectivitatea și surjectivitatea funcțiilor:
  - a) $f : [-1; 3] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 2x - 1$;
  - b) $f : [3; \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 - 2x + 5$;
  - c) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{2x}{x^2 + 1}$;
  - d) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \begin{cases} 3x + 2 & , x \leq 1 \\ x^2 & , x > 1 \end{cases}$;

$$e) f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} -x & , x < 0 \\ \sin x & , x \geq 0 \end{cases}.$$

9. Să se demonstreze că următoarele funcții sunt inversabile și să se determine inversa fiecăreia dintre ele:

a) $f: (-\infty; -2) \rightarrow (-\infty; -7), f(x) = 2x - 3;$

b) $f: [2; \infty) \rightarrow (-\infty; 4], f(x) = -x^2 + 4x;$

c) $f: \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}, f(z) = \frac{1}{2}z + \frac{2}{3}\bar{z};$

d) $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2, f(x; y) = (2x + 5y; 4y - 2x);$

e) $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}, f(n) = n + (-1)^n.$

10. Să se determine $m \in \mathbb{R}$ astfel încât fiecare din următoarele funcții să fie bijectivă:

a) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} -x + 7 & , x \leq 1 \\ mx + 13 & , x > 1 \end{cases};$

b) $f: [-1; \infty) \rightarrow [m; \infty), f(x) = \sqrt[3]{x} + 2;$

c) $f: (-\infty; 2] \rightarrow (-\infty; m], f(x) = -x^2 + 4x + 3.$

11. Se consideră funcția $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}, f(x) = 2x.$

a) Să se arate că nu există funcții $g: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ astfel încât $f \circ g = 1_{\mathbb{N}}.$

b) Să se arate că există o infinitate de funcții $g: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ astfel încât $g \circ f = 1_{\mathbb{N}}.$

12. Se consideră funcțiile $f, g: A \rightarrow A$ astfel încât $f \circ g \circ f$ este bijectivă. Să se demonstreze că f și g sunt bijective.

prof. Gabriela Oprea